

**БУКОВИНСЬКИЙ
НАУКОВИЙ
СПОРТИВНИЙ
ВІСНИК**

ВИПУСК 3

Чернівці -2007

1. Інноваційні технології в навчальному процесі з фізичного виховання та спорту вищих навчальних закладів: досвід, проблеми.
2. Кредитно-модульна технологія у системі підготовки фахівців з фізичного виховання.
3. Психолого-педагогічні аспекти фізичного виховання молоді в сучасних умовах.
4. Ідеали, норми і цінності сучасної моделі громадянського виховання.

Другим завданням нашої роботи - є необхідність синтезувати та

сформулювати те коло ключових ідей, які надалі можна було б включити до основи соціального проекту - проекту розвитку виконання завдань національної освітньої доктрини де важливе місце приділяється фізичному вихованню у навчальних закладах.

І, насамкінець, підсумком праці вчених і практиків мають бути методологічні обґрунтування і методичні рекомендації. З цією метою ми друкуємо наші педагогічні дослідження, які з успіхом будуть реалізовувати прояв вольових якостей, фізичне загартування, активного рухового дозвілля молодого покоління. Використовуючи фізичне виховання на заняттях у навчальних закладах, як засіб виховання українського патріотизму, становлення нових традицій на міцних знаннях та методологіях наукової раціональності. Ми цілком впевнені, що думки науковців і дії вчителів спільно приведуть до основної ідеї - оздоровлення нації.

*Голова оргкомітету
конференції
та. каф. фізичного виховання
ЧНУ імені Ю.Федьковича
канд. пед. наук доцент*

Палагнюк Т.В.

Розділ І

ПРОБЛЕМИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ В УМОВАХ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ПРИНЦИПІВ БОЛОНСЬКОГО ПРОЦЕСУ

1. ПРОБЛЕМИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ (Г.П.Грибан ДАУм. Житомир)

УДК 796.011

Постановка проблеми. В зв'язку з глибокими соціально-економічними перетвореннями в усіх сферах суспільного життя Україна здійснює історично неминучий та незворотний перехід до нових засад розвитку освіти. Зараз, коли Україна увійшла в Болонський процес, саме освіта, наука і інформація стають найвпливовішими факторами соціальної динаміки. Завдання реалізації принципів Болонського процесу полягає насамперед у підвищенні якості вищої освіти. Фізичне виховання також є сьогодні предметом обговорення, де його місце, при входженні України в освітній і науковий простір Європи.

Аналіз досліджень та публікацій. Нині в Україні в жодному з ВНЗ не розроблена і не впроваджена КМСОНП з фізичного виховання згідно вимог ECTS [5, 6, 7 та ін.]. Проведений експеримент в Ужгородському національному університеті [9] показав, що завданнями кожного модулю є виконання одного здержавних тестів оцінки фізичної підготовленості. Такий підхід є однобоким щодо фізичного розвитку студента і суперечить комплексній його підготовці.

Впроваджуючи КМСОНП з фізичного виховання ряд авторів [8] передбачили тільки чотири модулі» три кредити та модульний контроль. Запропонований ним робочий план охоплює тільки один рік навчання, що порушує принципи фізичного виховання щодо безперервності, систематичності і послідовності. Цілий ряд наукових праць [2, 3, 4, 8 та ін.] показує, що удосконалення системи

фізичного виховання у ВНЗ вирішувалося шляхом розробки питань модульно-рейтингової системи.

Метою дослідження є вивчення шляхів впровадження вимог ЕСТ8 в навчальну дисципліну "Фізичне виховання" в європейському освітньому просторі.

Результати дослідження. Нині в Україні почалася ломка традиційного навчального процесу з фізичного виховання. Нерозібравшись з суттю принципів Болонського процесу, невизначившись зі змістом навчальних предметів та технологією їх структурування багато керівників вузів різних рангів вимагає від кафедр фізичного виховання розробляти КМСОНП з фізичного виховання згідно вимог ЕСТ8.

В цьому випадку фізичне виховання попало в один ряд із спеціальними дисциплінами, де порушилися принципи систематичності, послідовності, безперервності занять фізичними вправами. Слід також зазначити, що жодна із спеціальних дисциплін не вивчається у ВНЗ України протягом чотирьох і більше років. Наступне, розроблена система вивчення дисципліни повинна інтегруватися у європейський освітній простір. Подібної системи, яку почали розробляти багато кафедр фізичного виховання у ВНЗ України, в Європі не існує. Тому подальші наукові дослідження можуть бути спрямовані на уніфікацію системи оцінювання студентів у ВНЗ, де є узгоджені навчальні програми з предмету "Фізичне виховання" та існує плановий навчальний процес з цього предмету. Це може стосуватися лише пострадянських країн, зокрема, України, Росії, Білорусії, Молдавії та ін.

Реалізація вимог Болонського процесу потребує широкої роз'яснювальної роботи перш за все серед завідувачів та висококваліфікованих науковців кафедр фізичного виховання. При розгляді вимог Болонського процесу не можна прирівнювати кафедри фізичного виховання до факультетів, інститутів і університетів фізичного виховання і спорту, так як завдання підготовки фахівців у них різні.

Досвід європейських країн показує, що фізичне виховання не входить до навчальних планів університетів, а є самостійною роботою студентів. Студенти

самі дбають про свій фізичний розвиток, про власне здоров'я і належний рівень працездатності. Ряд авторів [5] також підтверджує наші дослідження, що КМСОНП з фізичного виховання у не фізкультурних вузах в європейському та світовому освітньому і науковому просторі сьогодні не існує. Цим пояснюється відсутність іноземних джерел інформації щодо методики застосування кредитно-модульної системи у структурі фізичного виховання студентів західно-європейських університетів. Тому, на наш погляд, немає необхідності розробляти і впроваджувати КМСОНП з дисципліни "Фізичне виховання", відповідно до вимог ЕСТ8, так як таких вимог у фізичному вихованні в Європі немає.

Студенти повинні систематично і цілеспрямовано займатися фізичними вправами на протязі всього періоду навчання у вузі, а критеріями оцінки цієї роботи можуть бути: стан здоров'я, рівень фізичної працездатності, рівень фізичного розвитку і фізичної підготовленості, результати оцінки виконання тестів з фізичної підготовки і ППФП тощо.

О.Зеленюк, А.Бикова [5] вважають, що трансформація мети та завдань з навчальної дисципліни "Фізичне виховання", пов'язаних із перебудовою системи національної освіти у напрямку її інтеграції до європейського освітнього простору, має базуватися на двох філософських принципах, а саме: 1) принципу турботи про себе, про власне здоров'я та дотримання засад здорового способу 2) принцип формування гармонії тіла і душі, створення фізично та духовно досконалої особистості.

Крім того, наші дослідження [1] показали, що заняття з фізичного виховання слід розглядати як засіб відновлення і стимуляції розумової діяльності студентів, а не як додаткове академічне навантаження.

В той же час в Україні склалася традиційна підготовка студентів у вузах, де фізичне виховання є невід'ємною частиною професійної підготовки фахівців. Переведення студентів на самостійні заняття фізичною культурою сьогодні є невиправданим і передчасним. Причинами цього є: низький рівень свідомості студентів і недбале ставлення до власного здоров'я; відсутність критеріїв оцінки стану здоров'я фахівців, які влаштовують на роботу; відсутність паспорта

здоров'я; матеріально-технічна база неможливо забезпечити індивідуальні бажання студентів щодо занять фізичними вправами у вільний час; дуже низька фізична підготовленість більшості студентів і недостатній їх фізичний розвиток; від 5,7 до 20,0 % студентів мають інвалідність, фізичні вади та захворювання, які потребують занять за спеціальними реабілітаційними методиками; необхідна перекваліфікація викладацьких кадрів, зміна програмного забезпечення і ПІДГОТОВКИ кадрів у фізкультурних вузах та на факультетах фізичного виховання.

Висновки. Фізичне виховання як навчальна дисципліна повинна бути обов'язковою для студентів всіх спеціальностей. Збереження фізичного виховання ВНЗ України дасть змогу покращити загальну якість підготовки фахівців, зберегти і зміцнити їх здоров'я, виховати високий рівень професійно-прикладних фізичних і психічних якостей необхідних в професійній діяльності, що забезпечить студенту мобільність на європейському освітньому просторі.

Перспективи подальших досліджень. Процес фізичного виховання у ВНЗ України повинен зберегти свої національні традиції, а науковцям більше уваги слід зосередити на вивченні і розробці інноваційних педагогічних технологій в галузі збереження і зміцнення здоров'я, забезпечення високого рівня працездатності, залучення молоді до самостійних занять фізичними вправами, як це робиться у європейських країнах.

ЛІТЕРАТУРА

1. Грибан Г. П. Влияние занятий физическими упражнениями на быстроту протекания мыслительных процессов у студентов // Молодежь третьего тысячелетия: гуманитарные проблемы и пути их решения: Сб. науч. статей в 3-х томах. - Одесса, ИСЦ, 2000. - Том 2. - С. 414 - 420.
2. Грибан Г. П. Підвищення якості фізичного виховання у вузах шляхом втілення у навчальний процес модульно-рейтингової системи // Зб. наук, праць: Фізичне виховання, спорт і культур. і здоров'я у сучасному суспільстві. - Луцьк, 2002. - Том 1. - С. 63 - 65.
3. Грибан Г. П. Оцінка якості впровадження модульно-рейтингової системи в навчальний процес з фізичного виховання / Олімпійський спорт і спорт для всіх // Тези доповідей IX Міжнародного наукового конгресу 20-23 вересня 2005 р. Київ, Україна. - К.: Олімпійська література, 2005. - С. 890.
4. Грибан Г.П., Дзензелюк Д. О. Досвід впровадження модульно-рейтингової системи в навчальний процес з фізичного виховання / Навчально-методичне забезпечення кредитно-

модульної системи організації навчального процесу в галузевих університетах. Матеріали VII Всеукр. наук.-метод. конф. 9-10 листопада 2005 року. - Рівне: НУВГП, 2005. - С. 143 - 150.

5. Зеленюк О., Бикова А. Трансформація навчальної дисципліни "Фізичне виховання" у контексті Болонської декларації / Молода спортивна наука України: Зб. наук, праць з галузі фізичної культури та спорту. Вип. 10. Т. 3. - Львів: НВФ "Українські технології", 2006. - С. 373 - 378.

6. Приходько В.В. Болонський процес і майбутнє вузівського фізичного виховання // Теорія і практика фізичного виховання. - 2004. - № 2. - С. 31-36.

7. Раєвський Р.Т., Канішевський С.М. Соціальне замовлення на фізичне виховання студентської молоді у ХХІ столітті // Теорія і практика фізичного виховання. - 2004. - № 2. - С. 37-42.

8. Савчук С., Радченко О., Клеха І., Базюк В. Кредитно-модульна організація навчального процесу з фізичного виховання у вищих технічних закладах освіти / Молода спортивна наука України: Зб. наук, праць з галузі фізичної культури та спорту. Вип. 10. Т. 3. - Львів: НВФ "Українські технології", 2006. - С. 379 - 382.

9. Товт В., Биба Л. Впровадження елементів європейської системи перезарахування кредитів у фізичне виховання студентів в Україні / Молода спортивна наука України: Зб. наук, праць з галузі фізичної культури та спорту. Вип. 10. Т. 3. - Львів: НВФ "Українські технології", 2006. - С. 367-373.

Anotatia. Grigory Griban

Problems the physical training under condition integration into European

Conceptual principles are considered of the functioning of introducing credit modular system of organizing the academic process at the physical training in accordance with the requirements of Bologna declaration in Ukrainian higher schools. Conceptual approaches are stated for organizing educational activity at the physical training. The purpose, basic principles, the task, forms and kinds educational activity of students and determined and their place in the training process.

2. ЗАСТОСУВАННЯ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ НАВЧАННЯ У ВИКЛАДАННІ "ГІГІЄНИ" СТУДЕНТАМ ФІЗКУЛЬТУРНОГО ПРОФІЛЮ

(Козік Н.М., Стратійчук Н.А. ЧНУм. Чернівці)

УДК 378.147:613

Актуальність. Початок ХХІ століття для освітньої України є епохою серйозних змін. Одним із найважливіших напрямків реформувань став курс на приєднання до європейського простору вищої освіти. Він базується на основних

